

Regler för viltspårprov

Allmänna bestämmelser

§ 1 Ändamål

Viltspårprovets målsättning är att pröva deltagande hunds spårningsförmåga och lämplighet vid eftersök av skadat klövvilt.

§ 2 Organisation

Officiella prov enligt dessa bestämmelser anordnas av Svenska Kennelklubbens specialklubbar för jakthundar. Domare, samt tid och plats för prov, ska godkännas av respektive specialklubbs styrelse och fastställas av SKK.

Arrangerande klubb har att välja mellan följande **organisationsformer** vilket också ska kungöras vid utlysningen av provet:

- **kommissarie och provledare** samt att varje enskild **domare fastställer prisvalören** på de hundar denne bedömer
- **fullmäktige och kollegium** där varje hunds **prisvalör fastställs av kollegium**.

§ 3 Villkor för deltagande

Hunden ska:

- vara registrerad i SKK eller i annan av SKK godkänd nordisk kennelorganisation
- vara vaccinerad enligt gällande bestämmelser
- uppfylla respektive specialklubbs särskilda krav för rasen.

§ 4 Hundägarens ansvar

För skada som orsakas av hund svarar dess ägare enligt lagen om tillsyn över hundar.

Klasser och provformer

§ 5 Klasser

I provet förekommer två klasser, **anlagsklass** och **öppen klass**. För deltagande i öppen klass krävs att hunden tidigare erhållit bedömningen godkänd i anlagsklass.

§ 6 Provformer

Ordinarie viltspårprov

Prov på i förväg fastställd tid och plats.

Rörligt viltspårprov

Prov som genomförs på tid som fastställs av arrangerande klubb. Provdag ska vara fastställd minst fem dagar före start.

Upplägning och genomförande

§ 7 Provets upplägning och genomförande

a) Terräng

Viltspårprov ska genomföras i terräng med normal vilttäthet och som till övervägande del är skogbevuxen.

Vid spårläggningen ska omväxling i terrängen eftersträvas, dvs spåret läggs över höjder, hyggen, kärr, diken och stigar.

b) Spåret

Rekognosering och markering av de olika spåren bör ske i god tid före spårläggning. För att förhindra förväxlingar ska det alltid vara ett **betryggande avstånd mellan** varje spår, dvs i **anlagsklass minst 150 meter** och i **öppen klass minst 200 meter**. Kortare avstånd kan tolereras om terrängen genom väg, vattendrag eller liknande erbjuder en klar och naturlig avgränsning mellan spåren. Inget spår får korsa trafikerad landsväg.

Spåret ska om möjligt börja på öppen plats och leda in i omväxlande terräng. Till ledning för funktionär och provdeltagare ska spårets början vara synligt markerad,

bland annat genom uppsparkning av markförnan.

Spåret ska i båda klasserna vara **cirka 600 meter långt** och så lagt att det bildar **fyra räta vinklar**. Avståndet mellan vinklarna får ej understiga 50 meter.

Om samma spår används flera gånger ska det förflyta minst 6 dygn mellan användningstillfällena.

c) Spårets markering

I **anlagsklass** ska spåret utmärkas till domarens ledning.

Vinklar och spårslut ska utmärkas med i övrigt avvikande markering.

I **öppen klass** ska endast spårbörjan samt platsen för skottprovning markeras. Markering av spåret i övrigt ska göras på ett sådant sätt att det endast kan lokaliseras av domaren och/eller spårläggaren med hjälp av en spårbeskrivning.

d) Blodläggning

I **anlagsklass** ska spåret blodas 2-5 timmar före hundens start. I **öppen klass** ska spåret vara 12-24 timmar.

Spåret ska i båda klasserna **läggas med 1/3 liter blod** med hjälp av spårläggarkäpp i vars nedre ände anbringas en skumgummibit med en kontaktyta mot marken av 2 x 2 cm, eller med hjälp av stänkflaska. Tiden noteras när blodspåret börjar utläggas. Blodstämplarna eller blodstänken avsätts med cirka 1 meter inbördes avstånd. På det första tiotalet meter av spåret görs blodmarkeringen tätare. I båda klasserna ska i samband med blodmarkeringen släpas skank av klövvilt. Skanken ska släpas även under bloduppehåll.

Blodet ska alltid stämplas eller stänkas i direkt anslutning till spårets sträckning. Om två hjälps åt vid spårläggning-en ska den som markerar blod alltid gå sist.

På en raksträcka av spåret görs ett uppehåll i blodmarkeringen på en sträcka av cirka 15 meter. I **öppen klass** ska dessutom vid två av vinklarna ett avbrott i blodläggningen göras på en sträcka av cirka 10 meter. I en av dessa vinklar med bloduppehåll går spårläggaren utan ytterligare inblodning tillbaka cirka 15 meter, vid sidan av det lagda spåret på raksträckan, och gör vinkeln där. (Exempel på blodläggning, se bilaga 1).

Den släpande skanken lägges vid spårets slut och placeras så att den på avstånd inte är synlig för föraren, dock utan att gömmas. Från spårslutet ska spårläggaren avlägsna sig vinkelrätt från spårets riktning.

e) Skottprovning

I öppen klass markeras **50-100 meter före spårslutet** platsen för skottprovningen. Hunden sätts eller läggs, bunden eller obunden, vid markeringen. Domaren eller annan funktionär går cirka 10 meter från hunden i spårets längdriktning och avlossar där ett skott med hagelvapen eller startpistol 9 mm med knallammunition. Skotten ska skjutas i luften och ej i marken. Skytten återvänder till hunden. Domaren ska sedan visa i vilken riktning spåret går.

f) Förande av hund

Hunden ska under spårningsarbetet föras i spårlina vars längd inte får överstiga 10 meter. Avståndet mellan hunden och förarens fattning på linan ska vara minst 5 meter. Vid svårframkomlig terräng får linan tillfälligt släppas eller fattas med kortare avstånd.

Bedömning

§ 8 Bedömning

Under provet bedöms följande moment:

Spårningsförmåga, tempo, självständighet och i öppen klass även skottreaktion.

a) Spårningsförmåga

Hunden ska ha intresse för spåret samt visa vilja och förmåga att följa det. Hundens förmåga att markera om den följer spåret eller inte ska, liksom förmågan att reda ut eventuella tappter, bedömas.

Om hunden under spårarbetet växlar över på färskt spår av vilt och föraren på hundens beteende klart kan konstatera detta ska domaren låta föraren återföra hunden till spåret.

Sker sådan avvikelse från spåret endast en gång bör det inte inverka på prissättningen. Upprepas det räknas det som hjälp.

Domaren bör inte ingripa i spårarbetet annat än:

- Då risk föreligger att hunden växlar in på annat spår.
- Då hunden efter långvarigt tappt inte återfinner spåret.
- Då föraren begär hjälp att återfinna spåret.

b) Arbetstempo

Hunden ska arbeta i ett lugnt och för eftersök lämpligt tempo.

Spårtiden får uppgå till **högst 30 minuter i anlagsklass**, och till **högst 45 minuter i öppen klass**.

Domaren bör inte ingripa i spårningsarbetet annat än:

- Då spårningstempot är olämpligt.
- Då tilldelad tid överskridits.

c) Självständighet

Hundens förmåga att självständigt följa spåret samt reda ut eventuella tappter bedöms.

Hunden ska arbeta fritt och utan styrning av spårlinan, dock får föraren genom lägmält tilltal ge hunden uppmuntran och stöd. Som hjälp räknas när föraren ingriper i hundens arbete alternativt återför hunden till spåret.

d) Skottprovning (Endast i öppen klass)

Hundens reaktion vid skottlossning samt förmåga att därefter återuppta och fullfölja spårarbetet bedöms. Viss iver kan tolereras.

Följande räknas som allvarliga fel:

- Uppenbar skottträdsla.
- Okontrollerbar upphetsning.
- Vägran att fullfölja spårningsarbetet.

§ 9 Prissättning

a) Allmänt

I både anlagsklass och öppen klass tillämpas kvalitetsbedömning.

I **anlagsklass** bedöms hund som **godkänd eller ej godkänd**.

I **öppen klass** tilldelas hund **första, andra, tredje** eller **intet pris (0)**.

Särskilt god prestation med första pris kan av domare tilldelas **hederspris (Hp)**.

Domaren ska efter bedömningen ge alla provdeltagare såväl muntlig som skriftlig kritik, det vill säga även för hund som inte erhållit pris.

b) Graverande fel

Pris får ej tilldelas hund som uppvisat något av följande fel:

- Total ovilja eller oförmåga att följa spåret.
- Olämpligt tempo såsom för ivrigt arbete (stretar, flåsar), eller så långsamt att upprepade påmaningar måste ske.
 - Skallgivning under spårarbetet. (Undantag se § 11 b.)
 - Krävt fler än två ingripanden av domaren för att återfinna spåret.
 - Uppenbar skotträdsla eller okontrollerad upphetsning vid skott. (Prövas endast i öppen klass.)
 - Total ovilja att återta spårningsarbetet efter skott. (Prövas endast i öppen klass.)
 - Överskriden maximitid.

c) Kravnivåer

Anlagsklass

Vid bedömningen **godkänd fordras** att hunden:

- Visat utmärkt förmåga att följa spåret
- och arbetat i ett lämpligt tempo
- och inte behövt någon hjälp att efter tappt återfinna spåret. (Observera i § 8 a angivet undantag vid överväxling till färskt spår av vilt.)

Öppen klass

För **första pris fordras** att hunden:

- Uppvisat godkänd skottreaktion
- och visat utmärkt förmåga att följa spåret
- och arbetat i ett lämpligt tempo
- och endast med stöd från föraren och utan ingripande av domaren nått spårets slut inom föreskriven tid. (Observera i § 8 a angivet undantag vid överväxling till färskt spår av vilt.)

För **andra pris fordras** att hunden:

- Uppvisat godkänd skottreaktion
- och visat minst god förmåga att följa spåret
- och att den arbetat lägst i ett lämpligt tempo
- och endast med stöd och högst en uppenbar hjälp från föraren eller ingripande av domaren nått spårets slut inom föreskriven tid. (Observera § 8 a gällande överväxling till färskt vilt.)

För **tredje pris fordras** att hunden:

- Uppvisat godkänd skottreaktion
- och haft förmåga att följa spåret
- och inte arbetat i ett olämpligt tempo
- och endast med stöd och högst två gånger med uppenbar hjälp från föraren eller ingripande av domare nått spårets slut inom föreskriven tid. (Observera § 8 a gällande överväxling till färskt vilt.)

d) Definitioner för prissättning

Spårningsförmåga

Utmärkt: Hunden spårar målmedvetet och spårsäkert och har endast ett par mindre tappter som den reder ut självständigt. Klarar vinklarna utan större svårigheter.

God: Hunden visar god spårwillighet, men spårar något osäkert. Den får några tappter, som den i regel klarar självständigt.

Mindre god: Hunden spårar bitvis bra, men kommer då och då ifrån spåret. Det är svårt att se om hunden spårar eller ej. Hunden har också svårigheter att reda ut tappter.

Arbetstempo

Lämpligt: Hunden arbetar på ett följsamt sätt i ett så lugnt tempo att det kan fungera effektivt i en faktisk eftersökssituation.

Mindre lämpligt: Hunden arbetar i ett för högt tempo eller arbetar för långsamt.

Olämpligt tempo: Hunden arbetar mycket ivrigt, stretar, flåsar eller går så långsamt att upprepad uppmaning måste ske.

Självständighet

För bedömning av självständighet tas hänsyn till begreppen stöd och hjälp.

Stöd från föraren: Förarens lägmälda uppmuntran då hunden spårat rätt.

Hjälp från föraren: Förarens återföring av hund till spåret, utan domarens medverkan, då föraren ser att hunden är på villovägar eller inte kan finna spåret.

Ingripande av domaren: Domaren återför ekipaget till spåret och visar i vilken riktning spåret går.

Skottreaktion

Godkänd: Hunden visar inga negativa reaktioner i sam-band med skott eller i det fortsatta spårningsarbetet. Viss iver kan tolereras.

Icke godkänd: Hund som visar uppenbar skotträdsla, okontrollerbar upphetsning eller vägrar fullfölja spårningsarbetet.

§ 10 Protest

Deltagare som anser sig tillfogad orätt genom att gällande bestämmelser åsidosatts, äger rätt att till kommissarie, eller i förekommande fall fullmäktige, avge skriftlig protest.

Domslut kan dock endast ändras om fel av teknisk art blivit begånget. Deltagare kan således inte protestera mot domarens bedömning och uppfattning av hundens arbete som sådant.

Protesten ska, jämte en protestavgift om 100 kr, vara inlämnad till kommissarie inom 3 dagar efter det att domslutet tillkännagivits. Kommissarie, eller fullmäktige, avgör efter hörande av domaren om protesten kan anses befogad.

Godkänns protesten utgår hundens pris ur resultatlistan samt protest- och startavgift återbetalas.

Domaranvisningar

§ 11 Anvisningar för domare på viltspårprov

a) Allmänt

Syftet med dessa anvisningar är att de ska vara ett hjälpmedel för att likrikta domarnas syn på bedömningen, inte att i egentlig mening tillföra något nytt.

Tjänstgörande domare är i varje särskilt fall den direkt ansvarige för att bedömningen genomförs enligt dessa regler och i övrigt följer arrangerande specialklubbs föreskrifter.

Domaren svarar för att hundförare och eventuella övriga närvarande får sådana anvisningar att hundens möjligheter att genomföra spårarbetet normalt varken försämras eller förbättras.

b) Bedömningsanvisningar

Kryssande arbete: Vindförhållandena och rasegenskaper kan inverka på hundens sätt att arbeta och följa spåret. Den samlade bedömningen ska därför vara avgörande.

Skallgivning under spårarbete: Om hunden under spårarbetet med säkerhet påträffar färskt spår efter vilt och då börjar skalla, görs ej någon nedsättning av prisvalören, om hunden efter tillsägelse slutar att skalla och kan förmås att återuppta spårarbetet. Hjälpt och ingripande från domaren bedöms på vanligt sätt.

Tveksam spårstart: Om hund går ur spåret kort efter start bör hunden få möjlighet att en gång återföras till startplatsen utan prisnedsättning.

Gining av vinkel: En kortare gining av vinkel behöver inte belasta bedömningen. Hänsyn ska tas till bland annat vittringsförhållanden.

Markering av spårslut: Om hunden på rimligt avstånd passerar och inte markerar vilt delen ska detta inte inverka på bedömningen. Hunden ska dock uppträda på ett sådant sätt att föraren och domaren kan utläsa att den slutat följa spåret.

Ingripande från domaren: Hund får avlägsna sig högst 100 meter från spåret innan ingripande görs under förutsättning att inte andra förhållanden föranleder ett tidigare ingripande. Domaren ska också följa med då hunden går ifrån spåret. Vid tät terräng kan då användas snitsel för att underlätta tillbakaförandet av ekipaget till spåret. Under alla förhållanden måste dock full klarhet råda var spåret går fram.

Ryck i lina: Om tveksamhet råder vid bedömning av ryck i linan ska tillsägelse ges och först vid upprepning därefter ska nedsättning av prisvalören göras.

Vid bedömning av öppen klass ska nedsättning av prisvalören göras när hunden får uppenbar hjälp att återfinna spåret, det vill säga endast stöd får ges för att 1:a pris ska utdelas.

Bilaga 1.

Viltspårbestämmelser

Exempel på blodläggning. Inbördes ordning och placering av vinklarna avgör arrangören.

Blodläggning

